

Οι σχέσεις των δύο υπουργών χαρακτηρίζονται «οριακές» – Σε ρόλο πυροσβέστη ο κ. Σημίτης

Βάσω - Γιάννος τρώγονται σαν... σκύλος με γάτα

Του Δ. ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ρόλο πυροσβέστη έχει αναλάβει ο πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης, ο οποίος προσπαθεί να σβήσει τις φωτιές που ανάβουν οι συνεχείς καβγάδες της κυρίας Βάσως Παπανδρέου και του κ. Γιάννου Παπαντωνίου. Τα δύο κορυφαία στελέχη του ΠαΣοΚ, που έχουν επωμισθεί το καθήκον

της προσαρμογής του κράτους και της οικονομίας στη μετά ΟΝΕ εποχή, συμπεριφέρονται εσχάτως όπως ο «σκύλος με τη γάτα». Υπονομεύουν αλλήλους, ο ένας πριονίζει συστηματικά την καρέκλα του άλλου και οι σχέσεις τους χαρακτηρίζονται «οριακές». Σε σημείο μάλιστα που ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η πρόσφατη

αμφισβήτηση από την κυρία Παπανδρέου των επιλογών του υπουργού Εθνικής Οικονομίας στην επίλυση του Ασφαλιστικού και από τον κ. Παπαντωνίου της πολιτικής προσλήψεων της υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης αποτελεί απλώς την «κορυφή του παγόβουνου».

Βεβαίως οι προστριβές της κυρίας Βάσως Παπανδρέου και του κ. Ι. Παπαντωνίου δεν έχουν αφετηρία τους τις ισορροπίες στο κυβερνητικό κόμμα – η προσήλωση και των δύο κορυφαίων κυβερνητικών στελεχών στην πολιτική του κ. Κ. Σημίτη είναι δεδομένη. Πηγάζουν κυρίως από «προσωπικές φιλοδοξίες». Είναι αλήθεια ότι η πολιτική της υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για τη μεταρρύθμιση του κράτους βασίζεται σε ένα υπαρκτό δεδομένο: «Ο υπουργός που θα επιχειρήσει κάτι τέτοιο θα πρέπει να περιβάλλεται από αυξημένες εξουσίες». Θα πρέπει, με άλλα λόγια, να είναι ένα είδος «υπερυπουργού» ή να έχει την εν λευκώ εξουσιοδότηση του πρωθυπουργού, ώστε να παρεμβαίνει σε όλο το εύρος του Δημοσίου. Επιχείρημα της κυρίας Παπανδρέου είναι ότι το ίδιο συμβαίνει σε όλες σχεδόν τις χώρες της Ευρώπης, στις οποίες έχουν θεσμοθετηθεί στα Υπουργικά Συμβούλια θέσεις «υπουργών παρά τω πρωθυπουργώ» που έχουν την αρμοδιότητα της διοικητικής μεταρρύθμισης.

«Ομάδες κρούσης»

Η υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μάλιστα επιχειρήσει να καταστήσει πράξη αυτή τη φιλοσοφία της. Συνέστησε κατ' αρχήν τις περιβόητες «ομάδες κρούσης», τις οποίες απέστειλε στις υπηρεσίες διαφόρων υπουργείων, προεξάρχοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, ώστε να αναμορφώσουν τη λειτουργία τους, να περιστείλουν τη διαφθορά και να απαλείψουν τη γραφειοκρατία. Η «επιχείρηση» εξελίσσεται ομαλά, παρ' ότι υπουργοί μεμφιμορούν ότι «η Βάσω μπαίνει στα χωράφια μας». Η απόφαση μάλιστα αυτή εγκρίθηκε και από την Επιτροπή Θεσμών, της οποίας προϊστάται η κυρία Παπανδρέου. Δεν συνέβη όμως το ίδιο όταν η υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης επιχειρήσει να εισέλθει στα χωράφια του κ. Γιάννου Παπαντωνίου, αφαιρώντας του στην πράξη ουσιαστικές αρμοδιότητες, όπως είναι το «μονοπώλιο» του υπουργού Εθνικής Οικονομίας στην κατάρτιση του προϋπολογισμού και της εισοδηματικής πολιτικής.

Ο κ. Παπαντωνίου αντέδρασε έντονα. Και αυτό παρ' ότι η κυρία Παπανδρέου επέλεξε μια ευέλικτη τακτική. Πρώτων, με την τροποποίηση του «νόμου Πεπονή» κατόρθωσε να ελέγχει όλες τις προσλήψεις του δημόσιου

Ο τρίτος γύρος

Ο τρίτος γύρος της αντιπαράθεσης εξελίσσεται, προς το παρόν, στο παρασκήνιο. Η υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, λιαν συντόμως, αναμένεται να βγάλει από το συρτάρι της ένα νομοσχέδιο που έχει καταρτίσει, με το οποίο αναλαμβάνει την αρμοδιότητα της κανονιστικής μεταρρύθμισης. Το νομοσχέδιο εκπονήθηκε καθ' ύποδειξιν του ΟΟΣΑ, με σκοπό η νομοθετική παραγωγή να υποτάσσεται σε συγκεκριμένα κριτήρια, τα οποία θα προάγουν τον ανταγωνισμό και θα εξυπηρετούν την αγορά. Η ένταξη μάλιστα της χώρας μας στο σχετικό πρόγραμμα του διεθνούς οργανισμού έγινε με πρωτοβουλία του υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Ι. Παπαντωνίου. Το θέμα είναι άκρως σοβαρό, αν ληφθεί υπόψη ότι ολόκληρη η νομοθετική παραγωγή περνά πλέον στην ευθύνη της κυρίας Παπανδρέου, η οποία, μέσω μιας επιτροπής που θα συστήσει, θα υποχρεώνει όλα ανεξαιρέτως τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου να καταρτίζουν τις νομοθετικές ρυθμίσεις με βάση προεπιλεγμένα κριτήρια.

ου τομέα, μια αρμοδιότητα που ασκούσε στην πράξη ο γενικός γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου κ. Σ. Κοσμιδής. Ετσι λοιπόν τα αιτήματα των υπουργείων για προσλήψεις υποβάλλονται πλέον αποκλειστικά στο υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ενώ ο κ. Παπαντωνίου περιορίζεται στον άχαρο ρόλο της εξεύρεσης των αναγκαίων για την πραγματοποίησή

τους πόρων. Αυτό ίσως ερμηνεύει και την πρόσφατη άρνηση του υπουργού Εθνικής Οικονομίας να ικανοποιήσει το αίτημα της κυρίας Παπανδρέου για την πρόσληψη 34.000 υπαλλήλων, με το πρόσχημα ότι οι προσλήψεις αυτές δεν αφορούν το τρέχον έτος.

Δεύτερον, η κυρία Παπανδρέου πέρασε από τη Βουλή τον Ν. 2880/2001, με τον οποίο υποχρεούνται όλοι ανεξαιρέτως οι υπουρ-

γοί να καταρτίζουν τριετή επιχειρησιακά προγράμματα διοικητικής μεταρρύθμισης. Επειτα από ένα χρονικό διάστημα ενέταξε σε αυτά – με απόφαση μάλιστα του Υπουργικού Συμβουλίου – και τους δείκτες αποδοτικότητας, οι οποίοι θα αρχίζουν να εφαρμόζονται πιλοτικά από το τρέχον έτος. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη;

Οι προϋπολογισμοί

Απλώς ότι οι προϋπολογισμοί των υπουργείων θα συνδεθούν με το αν επιτυγχάνονται ή όχι οι στόχοι που τίθενται εκ των προτέρων. Θα υποχρεούται δηλαδή ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας να κατανείμει τα κονδύλια στα υπουργεία και με βάση τις εκθέσεις που θα συντάσσει μια ανεξάρτητη Αρχή, η οποία συγκροτείται προκειμένου να αξιολογεί τις υπηρεσίες. Το ίδιο βεβαίως θα συμβεί και με τις αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων που, υπό τη μορφή των πριμ παραγωγικότητας, θα συνδέονται με την εκπλήρωση ή μη των στόχων που τίθενται από τους μάντζερ που θα αναλάβουν τη διαχείριση του Δημοσίου. Ποιος δεν αντιδρά όμως όταν του... αφαιρούν την μπουκιά απ' το στόμα;

Όλοι οι άνθρωποι του Προέδρου - οι πρώην και οι νυν

Ν. Θέμελνς: ο πραγματικός θεματοφύλακας του «σημιασμού» και κλειδοκράτορας του Μαξίμου κινεί τα νήματα στα παρασκήνια και συμβουλευτεί τον Πρωθυπουργό για τα μικρά και τα μεγάλα της πολιτικής του.

Γ. Πανταγιάς: ο σύμβουλος Τύπου του Πρωθυπουργού βρέθηκε πολλές φορές στα σκάφους, όχι τόσο για τη δουλειά του στο Μαξίμου όσο κυρίως για τις απόψεις του σχετικά με την εξωτερική πολιτική και τις ζημιές στο ΠαΣοΚ.

Θ. Τσουκάτος: ο στρατηγός εν αποστρατεία πλήρωσε την υπερκλιμακωτή του, αλλά οι πάντες του αναγνωρίζουν ικανότητες, σσκέτως αν τώρα πολλοί είναι εκείνοι που κάνουν ότι δεν τον... Ξέρουν πια!

Σ. Κοσμιδής: ο ήσυχος γραφειοκράτης που ακούει όσα δεν θέλουν ή δεν μπορούν να πουν απευθείας στον Πρωθυπουργό υπουργοί και βουλευτές.

Στον Σημίτη μέσω... Καραμανλή

Στην ομάδα των συνεργατών του Πρωθυπουργού προστέθη μετά την υπογραφή του κ. Αν. Γιαννίτση ο καθηγητής κ. Γκίκας Χαρδούβελς, άγνωστος στο ΠαΣοΚ ως την ανάληψη της θέσης του διευθυντή στο οικονομικό γραφείο του κ. Σημίτη. Ο κ. Χαρδούβελς ήταν έμπιστος του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας κ. Θ. Καρατζά, λόγω της θέσης του συμβούλου που διατηρούσε στην τράπεζα, αλλά και γνωστός του κ. Γιαννίτση. Ο ίδιος δεν δίστασε ποτέ του ΠαΣοΚ, αφού άλλωστε κατάγεται από μια δεξιά οικογένεια του Λεωνιδίου Αρκαδίας. Οι συγχωριανοί του πολιτικοί κκ. Ρέππας και Τσουκάτος, πάντως, δεν ρωτήθηκαν καν για την επιλογή του. Η συμβολή του στον χειρισμό του Ασφαλιστικού, τον έκανε γνωστό με έναν τρόπο που δεν τον κολακεύει.

Γκίκας Χαρδούβελς: Το Ασφαλιστικό του χάρισε αρνητική δημοσιότητα

Ποιοι είναι οι συνεργάτες του Πρωθυπουργού που κινούν στο παρασκήνιο τα νήματα της εξουσίας

Μίσση και πάθη στα υπόγεια του Μαξίμου

Του Π. ΛΑΜΨΙΑ

Όταν τον Ιανουάριο του 1996 η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠαΣοΚ έκρινε πρωθυπουργό τον κ. Κ. Σημίτη, κανείς δεν γνώριζε ποιοι είναι οι άνθρωποι του, πλιν ελαχίστων εξαιρέσεων.

Το πιο γνωστό πρόσωπο ήταν ο κ. Θ. Τσουκάτος, ενώ λίγοι γνώριζαν την ύπαρξη του κ. Ν. Θέμελνς και του κ. Αν. Μαντέλη. Όταν έγινε στο Μέγαρο Μαξίμου η αλλαγή φρουράς και η εγκατάσταση της νέας ηγεσίας, δεν υπήρχε ούτε ένα

πρόσωπο που θα μπορούσε να λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος μεταξύ του παλαιού και του νέου «καθεστώτος». Μοναδική εξαίρεση ο σερφ κ. Ναπ. Καλέτσος, ο οποίος ήταν «στα μέσα και στα έξω» για πολλά χρόνια.

Ο αρχισέφ του Μαξίμου κ. Ναπ. Καλέτσος είναι ο μόνος που έμεινε και παραμένει ακλόνητος στη θέση του επί οκτώ χρόνια.

Είδη από κοντά - αλλά κυρίως... τσίσε - τους πρωταγωνιστές της σύγχρονης ιστορίας: βασιλείς, προέδρους, πρωθυπουργούς. Υπήρξε μάρτυρας σημαντικών πολιτικών γεγονότων, αλλά κρατάει πιστά τους «συναρμολογημένους κανόνες της σιωπής». Αυτό είναι που τον διατήρησε στη θέση του και επί πρωθυπουργίας Σημίτη. Με το που πάτησε ο Πρωθυπουργός το πόδι του στο Μαξίμου, βρέθηκαν πολλοί καλοθελητές που ζήτησαν «να φύγει αυτός από εδώ».

Ο Ναπολέων θυμάται πώς πίνουν τον καφέ τους εκατοντάδες επισκέπτες του Πρωθυπουργού, αλλά και το φραγτό που προσιμούν Ξένοι ηγέτες που βρέθηκαν για μία τουλάχιστον φορά στο «φτωχικό» του Μαξίμου. Αν ποτέ έβγαζε βιβλία, θα μολθαίναμε πολλά, όχι μόνο για τις καθημερινές συνθήκες του Πρωθυπουργού και των συνεργατών του, αλλά και για τους καβγάδες και τις αντίγκρες στα υπόγεια και στα ανώγεια του Μεγάρου όπου ζει η εξουσία. Η μόνη που γνωρίζει περισσότερο για τα παρασκήνια της εξουσίας είναι η μελαγχολική γραμματέας του Πρωθυπουργού κυρία Μαρία Πλευράκη.

Ο «φρούραρχος»

Μπορεί ο Ναπολέων να είναι ο «αυτοκράτορας» στην κουζίνα του Μαξίμου, αλλά ο φρούραρχος του Μεγάρου είναι ο διευθυντής του γραφείου του Πρωθυπουργού κ. Ν. Θέμελνς, ο οποίος φροντίζει να κρατεί ερμητικά κλειστές τις πόρτες διαφύλασσοντας το... άβυστον από ανεπιθύμητες επισκέψεις. Είναι ο πρώτος και ο τελευταίος άνθρωπος τον οποίον εμπιστευεται ο Πρωθυπουργός πριν από κάθε σημαντική ή λιγότερο σημαντική απόφασή του.

Λόγω της συμμετοχής του σε θέματα καθημερινής διαχείρισης της

εξουσίας, του στρατηγικού πολιτικού σχεδιασμού και της επικοινωνιακής τακτικής την οποία επιβλέπει ο κ. Θέμελνς, τα πάντα γύρω από τις κινήσεις του Πρωθυπουργού φέρουν τη δική του σφραγίδα. Οι εχθροί του τον κατηγορούν ότι έχει απομονώσει τον Πρωθυπουργό και οι πλέον κακενεχρείς έχουν κυκλοφορήσει το εξής ανέκδοτο που έχει να κάνει με τις συγγραφικές ασχολίες του: μια ημέρα φώναξε ο Σημίτης τον Θέμελνς και του ανακοίνωσε την απόλυσή του. Εμβρόντητος εκείνος ρωτά: «Μα καλά, τι συνέβη Εσφηνικά και με δίνωνεις;». Και ο Σημίτης τού λέει: «Είσαι διευθυντής του γραφείου μου και σε πέντε χρόνια πρόλαβες να γράψεις και δύο βιβλία; Μάλλον δεν δουλεύεις αρκετά για μένα, γι' αυτό φεύγεις». Το ανέκδοτο προφανώς έχει βγει από εκείνους που θεωρούν ότι ο κ. Θέμελνς τους κόβει τον δρόμο τις επικοινωνίας με τον Πρωθυπουργό. Όσο για τα δύο βιβλία του - έχουν γραφεί τις νύχτες και σε περιόδους διακοπών

-, εμπορική επιτυχία τους και οι κριτικές επιβεβαιώνουν την αξία του συγγραφέα Θέμελνς.

Το πρόβλημα των σχέσεων του Μαξίμου με τα πολιτικά στελέχη του ΠαΣοΚ υπάρχει από τις πρώτες ημέρες του κ. Σημίτη στην πρωθυπουργία. Τότε στο υπόγειο του Μεγάρου Μαξίμου, όπου σήμερα στεγάζεται μόνον ο σύμβουλος Τύπου του Πρωθυπουργού κ. Γ. Πανταγιάς, ήταν ο κ. Θ. Τσουκάτος, ο οποίος μετακόμισε στη Χαριλάου Τρικούπη την επομένη της εκλογής του στο Εκτελεστικό Γραφείο του ΠαΣοΚ τον Ιούνιο του 1996. Η υπερδραστηριότητά του... «στρατηγού» (εν αποστρατεία πλέον) δεν άρεσε ποτέ στον... συγγραφέα, αλλά ούτε και σε άλλους συνεργάτες του Πρωθυπουργού, όπως ο κ. Πανταγιάς που μιλούσε για τον «φαρμακοθήρη» ή ακόμη και ο κ. Σ. Κοσμιδής. Ο κ. Τσουκάτος άνοιξε τις πόρτες και έβαλε τις φωνές στους... ατσάλωκτους και στους... κυριλέδες που ποτέ του δεν κώνηψε.

«Αυτοί είναι άκαπνοι!» έλεγε συχνά όταν γύριζε ανά την Ελλάδα για να κηρύττει τον... λόγο του σημιασμού! «Ο Τσουκάτος έφαγε το κεφάλι του επειδή ήθελε να φαίνεται περισσότερο από όση έπρεπε. Του δόθηκε η ευκαιρία να κυβερνήσει τη χώρα από τα παρασκήνια κι εκείνος την κλωτσήσε για να είναι διάσημος» λένε οι αντίπαλοί του.

Ο «στρατηγός»

Η σταδιακή απομάκρυνση του κ. Τσουκάτου ως το... απολυτήριο που του εδόθη προ πενταμήνου από τον Πρωθυπουργό άφρασε πολλές τρύπες στη σύνδεση κυβέρνησης - κόμματος, τις οποίες κανείς δεν εξουσιοδοτήθηκε να καλύψει. Η σταθερή ισχυροποίηση της επικοινωνιακής ομάδας, η οποία πρακτικώς λειτουργεί ως ένα είδος πολιτικού συμβουλίου, έχει αποδειχθεί στην πράξη ελάχιση σε σχέση με τις ανάγκες πολιτικής διεύθυνσης της κυβέρνησης,

πολύ περισσότερο την ώρα που οι «πρωθυπουργόσημοι» επιμένουν να κρατούν αποστάσεις ασφαλείας από τις κρίσιμες επιλογές της κυβέρνησης. Δύο φορές την εβδομάδα στον πολυβόλυτο «πρωινό καφέ» με τη συμμετοχή των κκ. Δ. Ρέππας, Τηλ. Χιτήρη, Σ. Κοσμιδής, Ν. Θέμελνς και Γ. Πανταγιάς αποφασίζεται η τρέχουσα πολιτική διαχείριση. Κατά περίπτωση στην εν λόγω ομάδα μετέχουν και οι κκ. Ε. Κουσουλνς και Στρ. Φαναράς.

Αυτή η ομάδα συνεργατών του Πρωθυπουργού τα... ακούει στα δύο σκολα, αλλά δεν έχει λάβει ποτέ ειπνοίους για τις όποιες επιπτώσεις της. Σε μια συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής ο γενικός γραμματέας Τύπου κ. Ν. Αθανασάκης, μέλος και αυτός της κοιμητικής ομάδας επικοινωνίας, έδωσε τη δική του ελέγηση λέγοντας ότι «όταν δεν πάμε καλά, φταίει η επικοινωνία. Όταν πάμε καλά, ξεκινάμε πανεγώς την επικοινωνία και εμφανιζόμαστε όλοι μάγκες!»